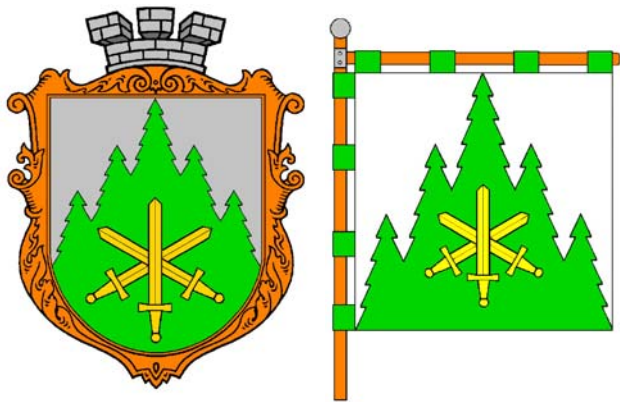

Андрій Гречило

СИМВОЛИ СЛАВСЬКА ТА ТУХЛІ

Перші документальні згадки про Славсько датуються XV ст. Хоча місцеві перекази пов'язували заснування поселення з початком XI ст. і дружинниками князя Святослава Володимировича. До середини XX ст. Славсько залишалося невеликим селом. Статус міського населеного пункту отримало 1961 р., коли було віднесене до категорії селищ міського типу. Після прийняття Верховною Радою України у липні 2023 р. нового закону, який вступив у дію з 24 січня 2024 р., колишні с.м.т. стали просто «селищами» зі статусом сільських населених пунктів.

Проведені в архівах пошуки дали змогу виявити сільську печатку Славська на документах 1796 р. Ця печатка була написовою, з двома декоративними гілочками, без будь-яких геральдичних зображень – аналогічні печатки на той час використовували й інші сільські громади Сколівщини. Тому коли 2000 р. Славська селищна рада звернулася до Українського геральдичного товариства з поханням розробити символи селища, було опрацьовано нові проекти герба і прапора (автор – А. Гречило), які надіслано 18 липня 2000 р. на розгляд місцевих депутатів. 22 серпня 2000 р. ці символи затверджено рішенням XI сесії селищної ради III демократичного скликання за № 115.

Герб Славська: у срібному полі відділене ялиноподібним січенням зелене вістря, на якому три покладені навхрест золоті мечі, вістрями вгору (мал. 1).

Прапор Славська: квадратне полотнище, на білому тлі з нижніх кутів до середини верхнього краю йде відділений ялиноподібно зелений клин, на якому три покладені навхрест жовті мечі, повернуті вістрями вгору (мал. 2).

Ялиноподібне січення та зелений колір уособлюють Карпатські гори та багатство і красу

навколишньої природи. Срібний (на прапорі – білий) колір означає чистоту гірського повітря, а також символізує сніг та підкреслює значення Славська як зимового гірськолижного курорту. Три золоті мечі відображають одну з легенд про походження назви поселення від дружинників князя Святослава Володимировича. Меч також є атрибутом Архангела Михаїла – давнього покровителя селища та місцевої церкви.

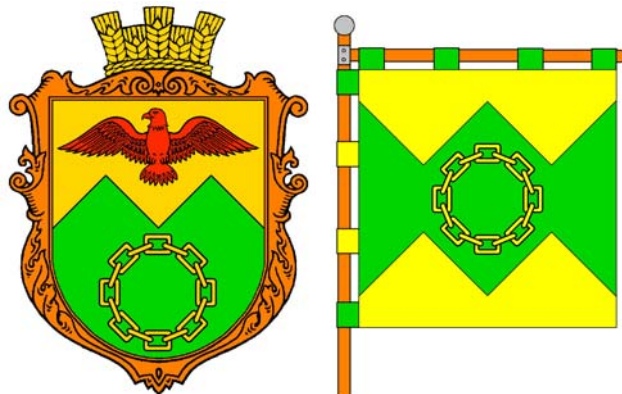
За 12 км на північ від Славська знаходиться село Тухля. За давніми переказами, саме в цій гірській місцевості відбувалися історичні події, описані згодом у повісті Івана Франка «Захар Беркут». Франко зазначав, що «село й присілки лежали не там, де лежить теперішня Тухля, але геть вище серед гір, у просторій подовжній долині, що тепер поросла лісом і зветься Запалою долиною».

Оскільки село не мало історичних символів, тому на розгляд місцевої ради були запропоновані нові проекти герба та прапора Тухлі (автор – А. Гречило), які затверджено рішенням XIX сесії сільської ради VI скликання за № 128 від 8 серпня 2013 р.

Герб Тухлі: щит перетятий ламано (у формі літери «М»), у верхньому золотому полі летить червоний беркут, у нижньому зеленому полі – золотий замкнений ланцюг, у формі кола (мал. 3).

Прапор Тухлі: квадратне полотнище, яке складається з трьох горизонтальних смуг (співвідношення їхніх ширин по середніх лініях рівне 1:2:1), розділених ламано, верхня жовта, середня зелена і нижня жовта, посередині зеленої смуги – жовтий замкнений ланцюг, у формі кола (мал. 4).

Червоний беркут уособлює Захара Беркута – головного персонажа твору Івана Франка, який

прославив Тухлю. Беркут є символом свободи, волі, незалежності. Золотий ланцюг – це згаданий у творі І. Франка символ громади – ланцюг, вирізаний з цільного куска дерева, який використовувався під час зборів громади (копи) і був втіленням єдності та міцності. Ламане ділення щита символізує розташування Тухлі між горами. Зелений колір означає багаті лісові ресурси, золотий – щедрість і добробут.

Під час проведення адміністративно територіальної реформи протягом 2017–2020 рр.

сформувалася Славська селищна територіальна громада, до складу якої крім згаданих вище Славська та Тухлі увійшли ще 14 сіл. Для цих поселень також варто системно запровадити символи, тим більше, що для деяких з них у нас вже є напрацьовані проєкти. Доведеться ще відкоригувати оздоблення герба Славська, помінявши срібну муровану корону (означала міський населений пункт), що увінчує щит, на червону, яка вказує на сільський населений пункт, котрий раніше мав статус міста, містечка чи селища міського типу.

Роман Марочкович

ВИДАТНІ ДІЯЧІ, ЩО НАРОДИЛИСЯ, ЖИЛИ, ПРАЦЮВАЛИ АБО ПЕРЕБУВАЛИ НА ТЕРИТОРІЇ СЛАВСЬКОЇ ГРОМАДИ

Билень Михайло (1768–1844 рр., с. Хітар)

Народний майстер дерев'яної архітектури першої половини ХІХ ст. Звів багато церков у селах Тернавка (1800р.), Верхня Рожанка (1804р.) Риків (1810р.), Лавочне (1814р.), Кальне (1820р.), Нижня Рожанка (1830р.), Климець (1842р.), Погар, (1826р.) Гребенів (1837р.), Опорець (1842–1844рр.). Після побудови десятої церкви у селі Опорець, майстер помер на 76 році життя.

Пуголь Яків (ХVІІІ ст., с. Тухля) Народний архітектор. В 1739 р. разом з Федором Уличем побудував церкву у с. Лужки, що є пам'яткою архітектури бойківського типу

Головко Лука (ХVІІІ ст.) Народився у Славську. Опришок. Був схоплений польською шляхтою, катований, а потім живцем спалений.

Шепедій Степан (1807–1877). Народився в с. Опорець. Священик. Працював в Опорці, Лавочному, Тернавці. Співак і музикант. Викладач музики в школах, керівник сільських хорів. Краєзнавець, поет.

Устиянович Микола (1811–1885). Священик.

Письменник. Громадський діяч: делегат з'їзду руських вчених у Львові (1848р.) Мандрівник-краєзнавець. Народився у Миколаєві (тепер Стрийський район). Був парохом церкви Успіння Пресвятої Богородиці у Славську (1842–1870). Автор повістей «Месть верховинця», «Страсний четвер». Вірш, який став піснею «Верховино, світку ти наш...», оповідання («Ловець верховинський»), статті («Красота верховини», «Хід до писаної криниці», «Хід на Остру Кичерку»)

Могильницький Антон (1811–1873).

Народився на івано-Франківщині. В 1841–1844рр. жив і працював в селі Хітар. Організатор і покровитель народної освіти в гірських селах району. Поет. Прославився віршами («Рідна мова»), поемою (Скит Манявський»), баладами («Русин вояк»). Літературну популярність здобув завдяки поемі «Скит Манявський» (перша частина вийшла в 1849 році, остання – в 1852 році), на основі усних народних повістей. У ній йшлося про велич давньоруського Галича, описувалася краса Карпат і стародавня слов'янська міфологія. Поема була популярна, як і балада «Русин-вояк», що також вийшла 1849 року. Здійснити творчі задуми Могильницькому перешкодило настання післяреволюційної реакції.

Михайлевич Стефан (1823–1899) – парох у Головецьку (з 1849 р. до 1872 р.) і Славську. Одружений був із сестрою Федора Заревича – Марією. Знаменитий пасічник. Підготував і видав популярний посібник для початківців-пасічників «Пасіка». У «Просвіті» ця праця витримала три видання. Похований у Славську біля церкви.

Заревич Федір (1835–1879). Народився у Славському. Український письменник і журналіст. Редагував журнал «Вечорниці», газету «Русь». Там же й друкувався, а також у журналах «Русалка», «Правда». Автор ряду оповідань, повісті «Хлопська дитина» (1862 р.), історичної драми «Бондарівна» (1872 р.). Похований у місті Сколе.

Устиянович Корнило (1839–1903). Син Миколи Устиянович. Художник, письменник,